

af 5 Aar have været 8 Gange til Eftersyn paa Orlogsværftet og 7 Gange paa Burmeister & Wains Værft. Gennemsnitsudgifterne for Dokning og Reparation af disse Færger have været saaledes, at en Færge paa Orlogsværftet har kostet 23,972 Kr., men hos Burmeister & Wain har den kostet 28,685 Kr. Det vil med andre Ord sige, at Orlogsværftet har været 16½ pCt. billigere end det private Værft. Jeg skal nævne andre Ting, hvor man ogsaa kan drage en Sammenligning. Man kan f. Eks. tage Marinens 4 Transportbaade Nr. 22, 23, 24 og 25. De ere fuldstændig ens, disse 4 Baade. De to af dem ere byggede paa Orlogsværftet, nemlig Nr. 22 og 23, og have kostet 90,971 Kr., Nr. 24 og 25 ere byggede paa Helsingør Skibsværft og have kostet 97,230 Kr. Her se vi ogsaa, at Orlogsværftet har været en Del billigere end det private Værft, og det er Arbejder, som ere fuldstændig ens. For et andet Skib, som er bygget paa Orlogsværftet, nemlig Lodsdamperen „Skagerak“, forlangte Orlogsværftet 145,972 Kr., medens Burmeister & Wain for det samme Fartøj forlangte 161,100 Kr., men Helsingør Skibsværft forlangte kun 141,000 Kr. Dette sidste var altsaa lidt billigere end Orlogsværftet, men saa er herved at mærke, at da dette Skib blev bygget paa Orlogsværftet, hvor det altsaa kostede 4,972 Kr. mere, end Helsingør Værft forlangte, var der foretaget Forandringer og Forbedringer ved det, saa at det ogsaa viser sig her ved dette Fartøj, at Orlogsværftet var det billigste.

Tager man andre Genstande, som Orlogsværftet forarbejder, kan man nævne Beklædningsgenstande, hvoraf Orlogsværftet bruger en overordentlig stor Mængde. Det viser sig her, at 14,500 Stk. større Beklædningsgenstande have i Arbejdsløn ved Orlogsværftet kostet 7,700 Kr., og 30,000 Stk. Beklædningsgenstandes Reparation have kostet 6,000 Kr., og Orlogsværftet oplyser herom, at det er solidere og billigere, end man var i Stand til at faa det udført hos private. Jeg skal nævne en anden Ting. Marinen forsyner sine Folk med Skotøj, og tidligere var det saadan, at det var overladt til private Entreprenører at levere Fodtøjet. Men Orlogsværftet gav sig saa til at indkøbe Huder, udhuggede selv Saaler og Flækker og leverede det saa ud til dem, der udførte Reparationerne, og det viste sig, at herved blev det igen betydeligt billigere. Orlogsværftet siger, at det var med stor Fordel, man gik hertil. Jeg skal nævne Reparationer, der nu udføres paa Orlogsværftet, saaledes Opfortin-

ning af Skaffebakker. Det har vist sig, at det gøres betydelig billigere end tidligere paa de private Fabrikker. Og med Hensyn til Støbejernsgranater var det tidligere saaledes, at de mindre blev lavede paa de indenlandske Fabrikker og de større paa de udenlandske. Men i Aaret 1902 begyndte Orlogsværftet selv at forfærdige de større Granater, og det viste sig saa, at de 37 mm Granater, naar de lavedes paa private Fabrikker, kostede 1 Kr. 5 Øre at anskaffe, medens Orlogsværftet kunde producere dem for 75 Øre, altsaa en Besparelse paa 28,6 pCt.

Tager man større Ting, f. Eks. Torpedomateriel, er der udmærket Lejlighed til at sammenligne, hvad det koster at skaffe det ad privat Vej, og hvad det koster at fremstille det paa Statens egne Værksteder. „Herluf Trolle“ har saaledes to Tværskibsudskydningsapparater, hvoraf det ene er købt hos Armstrong og har kostet 70,000 Kr., medens det andet er lavet paa Orlogsværftet og kun har kostet 50,000 Kr. at fremstille. Derved har Værftet sparet Staten 20,000 Kr., igen altsaa en Besparelse paa 28,6 pCt. Det oplyses endvidere, at f. Eks. paa „Olfert Fischer“, et Skib, der ligner „Herluf Trolle“, ere de to Tværskibsudskydningsapparater fabrikerede paa Orlogsværftet og have været endnu billigere end de, der ere lavede til „Herluf Trolle“. Selvbevægende Torpedoer har man tidligere købt i Udlandet, men siden Orlogsværftet har begyndt selv at fabrikere dem, har det vist sig, at de ere blevne 20 pCt. billigere end f. Eks. de, der ere købt hos Whitehead & Co. Jeg tror noget lignende kunde paa-vises, hvis man havde henvendt sig til Hærens Værksteder. Jeg er overbevist om, at man vilde have kunnet faa ikke saa ganske faa Eksempler paa, at det Materiel, Hærens Værksteder fremstille, er betydelig billigere end det, der købes fra Udlandet eller anskaffes fra private Værksteder her i Landet.

Det fremgaar af disse Tal, at den Paastand, at Statsdrift er saa overmaade dyr, passer ikke. Jeg har nu anført gode og slaaende Eksempler paa, at mange Ting faas billigere ved Statsdrift end ved at lade dem forfærdige i Udlandet eller fremstille paa private Værksteder herhjemme. Men de Herrer ere nu en Gang saa bange for Statsdrift. Hvis Sagen stillede sig saaledes, at det gjaldt om at overlade Fabrikationen af disse to Lokomotiver til private Fabrikker her i Danmark, tror jeg, Højre med Glæde var gaet med, og det